

ЩОДО СМЕРТНОСТІ ДІТЕЙ У ВІЦІ ДО П'ЯТИ РОКІВ ЖИТТЯ В УКРАЇНІ

Слабкий Г.О.¹, Рогач І.М.², Качала Л.О.², Качала Т.В.³

¹ Кафедра наук про здоров'я факультету здоров'я та фізичного виховання

² Кафедра соціальної медицини та гігієни медичного факультету №1

³ Кафедра онкології та радіології факультету післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки

Ключові слова: діти до п'яти років життя, смертність, показники.

Вступ. Зміцнення здоров'я дітей належить до найактуальніших і найбільш значущих проблем держав та суспільства, адже здоров'я дитячого населення це не тільки інтегральний показник якості їх життя, а і фундаментальна основа формування майбутнього потенціалу здоров'я суспільства. ООН закликає уряди всіх країн визначати національні цілі сталого розвитку на період до 2030 року з мінімізацією показників смертей, яким можна запобігти, серед дітей у віці до 5 років життя, розробляти програми з удосконалення надання медичної допомоги дітям з досягненням цільових визначених індикаторних показників.

Мета. Дослідити та проаналізувати показники смертності дітей у віці до п'яти років життя в Україні.

Матеріали та методи. Матеріали: дані галузевої статистичної звітності щодо смертності дітей у віці до п'яти років життя за період 2010-2019 рр. Методи: статистичний та структурно-логічного аналізу.

Результати. Проведений аналіз показників смертності дітей у віці до п'яти років життя за роки дослідження показав їх зниження з 9,3 до 8,3 в розрахунку на 1000 дітей відповідного віку. Також встановлено зменшення показника DALYs в наслідок смертності дітей віком до п'яти років життя за всіма причинами з 21 673,59 до 17 185,91 років з розрахунку на 100 тис. осіб. Встановлено сталу структуру причин смертності дітей. Так, перше місце займають «Травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх причин» -33,0% , друге місце «Симптоми, ознаки та відхилення від норми» - 24,0% та третє місце «Хвороби органів дихання» - 13,8%. При цьому порівняння даного показника з відповідними показниками у референтних країнах світу за всіма причинами смерті показало, що в Україні зазначені показники є найбільшими. Так, в 2019 році в Україні зазначені показники вищі ніж в Англії в 1, 96 рази, Естонії- 3,19 разів, Німеччині- 2,61 разів, Іспанії- 2,92 рази, Польщі-2,19 разів.

В ході дослідження встановлено структурні особливості показника смертності дітей віком до 5 років життя. До них відносяться: вищі рівні смертності хлопчиків за показники смертності дівчаток (ВШ 1,2, $p < 0,001$); відмінності в структурі смертності дітей за місцем проживання та статтю. Даний показник зменшився серед хлопчиків як сільської так і міської місцевості, при цьому залишився без змін серед дівчат як сільської так і міської місцевості; переважна частка випадків смерті припадала на дітей віком до 1-го року життя і склала в межах 82%.

Висновки. Незважаючи на скорочення показники смертності дітей у віці до п'яти років життя є найвищі в Європейському регіоні. При цьому рівні смертності хлопчиків є достовірно вищими ніж рівні смертності дівчаток.